

Sygn. akt IV KK 261/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Małgorzata Gierczak

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2019 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. bez udziału stron,

w sprawie P.C.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

kasacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść
skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 3
października 2018 r., sygnatura akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 6 marca 2018 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w K. skierował do Sądu Rejonowego w K. akt oskarżenia przeciwko P.C. zarzucając mu popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 7 marca 2017 r. w bliżej nieustalonym miejscu doprowadził w celu osiągnięcia

korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem A.G. w postaci pieniędzy w kwocie 1.500 zł, poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z transakcji zawartej poprzez serwis ogłoszeniowy (...), dotyczącej rezerwacji mieszkania w W. przy ul. K., przy czym czynu tego dopuścił się po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne.

Podczas rozprawy głównej w dniu 3 października 2018 r. P.C. reprezentowany przez obrońcę z urzędu, złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wymierzenie mu kary 7 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w wysokości 1.500 zł oraz zwolnienie od kosztów postępowania. Prokurator obecny na rozprawie nie sprzeciwił się uwzględnieniu wniosku. Pokrzywdzona prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy oraz pouczone o przysługujących jej uprawnieniach, nie stawiała się na rozprawie (k. 79).

Sąd Rejonowy w K. uwzględnił wniosek oskarżonego i wyrokiem z dnia 3 października 2018 r., sygn. akt II K (...), wydanym w trybie art. 387 § 2 k.p.k. uznał P.C. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego występki z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. - i za ten czyn wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej A.G. kwoty 1.500 zł. Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w całości

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się w dniu 11 października 2018 r.

Kasację od tego orzeczenia wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, który na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w całości na korzyść skazanego P.C..

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego P.C. o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu kary bez przeprowadzenia postępowania

dowodowego, pomimo istnienia wątpliwości dotyczących okoliczności popełnienia przestępstwa, a w szczególności uprzedniej karalności oskarżonego, w następstwie czego doszło do rażącego naruszenia prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 64 § 1 k.k., polegającego na bezpodstawnym przyjęciu, że P.C. popełnił przypisane mu przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w warunkach recydywy szczególnej podstawowej, podczas gdy z materiałów dotyczących uprzedniej karalności skazanego wynika, iż przed datą jego popełnienia skazany nie odbywał kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne.

Formułując powyższy zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadną, co umożliwiło rozpoznanie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., a więc bez udziału stron.

Należało zgodzić się ze skarżącym, że doszło do naruszenia prawa karnego materialnego w postaci art. 64 § 1 k.k., bowiem brak było podstaw do przypisania sprawcy działania w warunkach recydywy.

Zgodnie z tym przepisem sąd może przyjąć art. 64 § 1 k.k. za podstawę skazania jedynie w sytuacji, gdy sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany.

Jednak z akt sprawy karnej prowadzonej przeciwko P.C. wynika, że na podstawie zgromadzonej w nich dokumentacji nie zaistniały przesłanki do przypisania oskarżonemu działania w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k. Pomimo tego, uwzględniając wniosek oskarżonego P.C. o dobrowolne poddanie się karze bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, Sąd Rejonowy nie dostrzegł, iż wniosek ten jest sprzeczny z wymogami prawa w zakresie przyjętej w opisie czynu i jego kwalifikacji prawnej recydywy specjalnej podstawowej. Nie dokonał rzetelnej analizy podstaw prawnych i faktycznych do zaakceptowania tego wniosku i spowodował, że błąd prawa materialnego znajdujący się w akcie oskarżenia (k. 129) przeniknął do postępowania sądowego.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że P.C. był wielokrotnie karany za popełnienie przestępstw, w tym również przeciwko mieniu – np. w sprawach prowadzonych przez Sąd Rejonowy w B. o sygnaturach akt: II K (...), II K (...) i II K (...) oraz przez Sąd Rejonowy w W. w sprawie II K (...). Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 17 lutego 2016 r., sygn. akt II K (...), został skazany za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k., na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych (k. 107).

Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt II K (...), oskarżony został skazany za popełnienie ciągu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata (k. 108 - 112). Wykonanie tej kary zostało zarządzone wobec P.C. na mocy postanowienia z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ko (...). Skazany zaczął odbywać tę karę od dnia 27 kwietnia 2017 r., a jej koniec przypadał na dzień 27 kwietnia 2019 r. (k. 112, 168v).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 lipca 2016 r., sygn. akt II K (...), P.C. został skazany za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 15 zł (k. 139). Wykonanie tej kary zostało zarządzone na mocy postanowienia z dnia 17 stycznia 2018 r. Skazany będzie ją odbywał od 19 grudnia 2028 r. do dnia 16 sierpnia 2029 r.

Z kolei wyrok Sądu Rejonowego w B. w sprawie o sygn. akt II K (...), zapadł w dniu 8 maja 2017 r., podobnie jak również inne wyroki, wymienione na karcie karnej (k. 173 - 175), już po dniu popełnienia przestępstwa rozpoznawanego w niniejszej sprawie.

Jednocześnie z załączonych do akt sprawy wyroków skazujących, informacji o karalności (k. 91-92) oraz informacji zakładu karnego o skazanym wynika jednak, iż żadnej z kar pozbawienia wolności, orzeczonej za te przypisane mu przestępstwa podobne, skazany nie odbywał przed datą popełnienia czynu, to jest, przed dniem 7 marca 2017 r., za popełnienie którego został skazany

w przedmiotowej sprawie. Z opinii o skazanym sporządzonej przez Zakład Karny w N. wynika, iż pierwszą karę pozbawienia wolności zaczął on odbywać dnia 27 kwietnia 2017 r. i odbywał ją do dnia 27 kwietnia 2019 r. (k. 168-169) - i jest to kara pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt II K (...). Wszystkie pozostałe kary skazany będzie odbywał w dalszej kolejności.

Jedyna informacja o uprzednim odbywaniu przez P. C. kary pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne podobne pochodzi od samego skazanego, który do protokołu przesłuchania podejrzanego w toku postępowania przygotowawczego podał, iż w przeszłości odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Z. w latach 2012 do 2014 i 2015 (k. 116 - 117). Powyższa okoliczność nie została jednak wyjaśniona ani przez prokuratora, ani przez sąd, który w ogóle zaniechał szczegółowego sprawdzenia tych danych dotyczących osoby oskarżonego.

W tej sytuacji brak było podstaw do przypisania skazanemu popełnienia czynu zabronionego w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k. i Sąd Rejonowy w K. na podstawie danych znajdujących się w aktach sprawy o sygn. akt II K (...), nie był władny przypisać oskarżanemu P.C. popełnienia zarzucanego mu przestępstwa w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w tym przepisie.

Nie ulega zatem wątpliwości, że wskutek powyższego uchybienia doszło do rażącego naruszenia art. 64 § 1 k.k.

W rezultacie więc Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego, na mocy art. 537 § 2 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania, w trakcie którego Sąd wyjaśni szczegółowo kwestię uprzedniej karalności skazanego P.C. w kontekście możliwości uznania, iż działał on w warunkach powrotu do przestępczości określonych w art. 64 § 1 k.k. Wyjaśni Sąd także zarówno informacje podane przez skazanego, a dotyczące jego pobyków w zakładzie karnym w latach 2012 do 2015, jak i okoliczność zawartą na kartach 95 – 96 niniejszej sprawy, mogącą sugerować fakt toczącego się postępowania karnego przed Sądem Rejonowym w M. w zakresie czynu z art. 282 k.k.

